

Entrevista a Pere Miró, director de Solidaritat Olímpica i director de relacions amb els Comitès Olímpics Nacionals del Comitè Olímpic Internacional

Interview to Pere Miró, Director of Olympic Solidarity and Director of the Relations between the International Olympic Committee and the National Olympic Committees

NÚRIA PUIG I ANNA VILANOVA

GISEAFE (Grup d'Investigació Social i Educativa en l'Activitat Física i l'Esport)
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya, Barcelona

Resum

A l'inici de l'entrevista demanem a Pere Miró que es presenti a fi que sigui conegut per les persones que la llegeixin. En conjunt, es tracta d'analitzar el seu treball professional en una organització esportiva d'abast mundial (el Comitè Olímpic Internacional) que interactua amb 205 Comitès Olímpics Nacionals que tenen característiques molt diferents i, en ocasions, fins i tot oposades. La tasca professional de Pere Miró representa una interacció constant entre el local i el global. L'entrevista té tres parts: Diversitat cultural i moviment olímpic; Diversitat d'estructures organitzadores; i els valors de Solidaritat Olímpica.

Paraules clau

Comitè Olímpic Internacional, organitzacions esportives, comitès olímpics nacionals, valors, diversitat cultural.

Abstract

At the beginning of the interview Pere Miró is asked to introduce himself so as to allow readers to know him. All in all, the purpose is to analyze his professional work with in a worldwide sports organization (The International Olympic Committee) which interacts with 205 National Olympic Committees of very diverse characteristics and, sometimes, even opposed. The professional task of Pere Miró consists of a constant interaction between the local and the global. The interview has three parts: Cultural diversity and the Olympic Movement, Diversity of the organizational structures, and the values of Olympic Solidarity.

Key words

International Olympic Committee; Sports organizations; National Olympic committees; Values; Cultural diversity.

Abans de començar l'entrevista demanem a Pere Miró que es presenti ell mateix perquè les persones que llegiran l'entrevista el coneguin. Ho fa de la manera següent:

"Jo sempre començo dient que sóc manresà,* vaig néixer fa 53 anys,estic casat i tinc un fill nascut a Suïssa que té 11 anys i mig que li agrada molt jugar a futbol. En segon lloc dic que sóc llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, he estat professor de l'INEFC de Bar-

celona, cap d'estudis i director d'aquest centre i posteriorment director de l'INEF de Catalunya fins a l'any 1988. A continuació vaig treballar als Jocs Olímpics de Barcelona'92 i vaig ser, primer, subdirector esportiu i, després, subdirector general d'operacions. L'any 1992 vam venir a Lausanne on hi som des de fa 17 anys treballant al Comitè Olímpic Internacional (COI). L'any 1997 el president Samaranch va decidir nomenar-me director de relacions amb els Comitès Olímpics i director de Solidaritat Olímpica."

Diversitat cultural i moviment olímpic

Pregunta (P): Tens responsabilitats en una organització d'incidència mundial que treballa amb comitès olímpics molt diferents pel que fa a cultures esportives, de gestió, cultures polítiques... Com ho feu per poder avançar conjuntament?

Resposta (R): Aquesta qüestió és probablement un dels aspectes més importants en tot el que podríem dir l'estratègia del CIO. Ens relacionem amb 205 comitès olímpics que pertanyen a

* De Manresa, una ciutat de l'interior de Catalunya, propera a Barcelona.

205 territoris o països diferents. Aquest contacte vol dir sobretot establir ponts que enforteixin el moviment olímpic a través de tot allò que és comú, respectant tot allò que és diferent. El punt més important sempre és pensar què és el que hem de guardar que realment sigui igual per tothom. I tenim molts exemples d'això. Potser un dels més clars, que és molt interessant per mi, és que la pertinença al moviment olímpic ve donada perquè cada una de les nostres organitzacions passi per tenir uns estatuts que respectin els valors de la Carta Olímpica i que siguin aprovats pel Comitè Olímpic Internacional. Els 205 comitès olímpics nacionals han de respectar els valors de la Carta Olímpica tot i que les seves realitats són molt diferents, en alguns casos contradictòries amb els valors de la Carta.

Ja fa temps, i en aquesta línia d'aconseguir la màxima unitat, varem decidir no dir als comitès "per fer els vostres estatuts agafeu la carta olímpica i tot el que diu ho heu de complir". No. Veiem molt clar que la Carta Olímpica punt per punt, article per article és impossible que sigui aplicada i respectada en els 205 països amb cultures i situacions diferents. L'any 2000, el que vàrem decidir, encapçalats per la comissió jurídica del COI en l'època del jutge Kéba M'Baye, extreur de la carta uns deu punts que es van entendre que eren els bàsics, fonamentals i que havien de ser comuns per tot el món. I partint d'aquesta premissa ens vàrem voler posar al dia de tots els estatuts dels comitès olímpics. Llavors es va demanar a tothom que els revisessin d'acord amb de la seva realitat cultural però que també hi havien d'incloure aquests deu punts. Aconsellàvem, per exemple, que calia respectar totalment els principis de la WADA (World Anti-Doping Agency –Agència Mundial Antidopatge–) i firmar i estar d'acord amb el seu codi antidopatge. Aquí no hi ha interpretació; aquest és igual per a l'Índia, per a Puerto Rico, que per a Bahrein. En canvi hi ha d'altres coses que els dèiem que havien d'estar d'acord amb l'esperit

Pere Miró en el seu despatx de la Vila Mon-Repos de Lausanne durant l'entrevista. (Foto: Núria Puig)

però els articles, la lletra, etc. la podien matisar segons els seus contextos culturals. Després nosaltres revisàvem per estar segurs que el que deien des del seu país era compatible amb l'esperit de la Carta Olímpica. Encara que les lletres no siguin iguals l'important és que els principis siguin similars.

Un altre exemple és el de la presència femenina en els comitès executius. No hem dit que cal que hi hagi un nombre concret però que cal que hi hagi una presència.

P.: Clar, així aconseguíu que la presència femenina vagi pujant i sense que sigui obligatori.

R.: Exacte, el que no podem pretendre és imposar certes coses que en certs països avui en dia malauradament sabem que serien impossibles de complir. Cal anar a poc a poc.

P.: I probablement anar a la confrontació no dóna cap resultat i, en canvi, anar avançant per etapes sí.

R.: Exacte és el que pensem. De fet als Jocs Olímpics de Pequín hi ha hagut un avanç quantitatiu important de països amb presència femenina i de participació femenina en general. Estem al voltant del 44% de participació de dones la qual cosa és un avenç molt important respecte edicions anteriors dels JJOO. A més, és

interessant veure que dins d'aquest 44% que globalment ja és molt bo, hi ha tres o quatre països del Golf que han participat amb presència femenina i que mai no ho havien fet. Hi ha un avenç qualitatiu que és important. Nosaltres proposem unes quotes de participació femenina, donem suport financer als països que les compleixen però no obliguem. I a poc a poc, veiem que cada cop hi ha més països que van adquirint aquesta sensibilitat.

El paper de la dona dins l'esport és un reflex del rol de la dona dins la societat. I aleshores la nostra forma d'aproximació al tema es veure com l'esport pot ajudar a la integració de la dona i la millora de la seva funció social. És un factor més, clar evidentment l'esport no és un fet aïllat forma part del conjunt d'aquesta societat. I és ben clar que quan engeguem programes i establim quotes hi ha un 80% o 85% de comitès olímpics aproximadament que tenen facilitat en dur-los a terme i aplicar-les, que aprofiten ràpidament les oportunitats, i n'hi ha altres que els costa moltíssim i has d'anar tibant.

Passa el mateix, per exemple, quan parlem de la utilització de l'esport com a eina de tolerància o com a eina de pau. Hi ha comitès que ja hi han treballat molt i, en canvi, d'altres que els costa molt entendre què és el que vol dir això de la utilit-

zació de l'esport com a eina de tolerància o com a eina de pau. No tant perquè hi estiguin en contra sinó perquè les circumstàncies dels seus països potser no conviden a utilitzar-lo o no s'ha vist mai com fer-ho. Com a conseqüència de tot això, els nostres programes són per donar orientacions acompanyades de suport tècnic i econòmic. O programes centrats en ajuts que poden ser tècnics o econòmics.

Diversitat d'estructures organitzadores

P.: A part de la diversitat cultural hi ha diversitat d'estructures organitzadores. Sovint dius que hi ha comitès espectaculars –gairebé més grans que el propi COI– i d'altres que el despatx potser és a casa del president. Llavors, com aconseguíu comunicar-vos amb tots? Cada organització deu tenir un ritme diferent? O unes relacions diferents amb els patrocinadors (fins i tot alguns no en deuen ni tenir)?

R.: Per mi, això és una part fonamental de tota la nostra pròpia organització. El nostre lema és: "trobar les mínimes bases comunes per mantenir la força que ens dona la diversitat". El punt de partida és que tenim comitès molt diferents. El comitè olímpic nord-americà, per exemple, és molt gran, té més treballadors i pressupost que el COI i gestiona instal·lacions esportives. Als Estats Units d'Amèrica no hi ha un ministeri d'esports, el govern sempre ha parlat que l'esport és un tema que la pròpia societat ha d'organitzar. Llavors el comitè olímpic és el responsable de l'estructuració de l'esport al país.

Per altra banda també hi ha països amb un comitè olímpic –que s'anomena igual i que també té un vot a l'hora de l'assemblea de comitès olímpics– que es compon del president més el secretari general, i ja com a gran luxe una persona a secretaria, que és la que manté l'oficina que normalment no existeix (és la casa del president), i ara l'ordinador. Tanmateix, jo penso que

avui dia aquest exemple que posem de la seu a la casa del president pràcticament ja no existeix; això m'agradava molt dir-ho abans com exemple, com a extrem però ara ja gairebé m'atreviria a assegurar que ja no existeix.

Perquè en els últims tres quadriennis dins del criteri de mínims assolibles per tothom de què parlava, des de Solidaritat Olímpica hem fet un gran esforç per reforçar aquesta estructura mínima. Què ha de tenir un comitè olímpic com a mínim perquè ens garanteixi que és un ambaixador nostre en un determinat país? Que realment sigui capaç de captar els nostres missatges, orientacions, programes i utilitzar-los mínimament per desenvolupar aquests valors que ens són comuns. Perquè això sigui possible, hi ha d'haver una estructura mínima. Altrament no podem fer res. En els últims dotze anys ens hem capficat en el fet que realment hi hagi aquesta estructura mínima. Que tots els comitès olímpics han de tenir una oficina com a mínim per petita que sigui. A la gran majoria els hem ajudat a tenir un petit local amb propietat o una petita seu. A tenir dues o tres persones fixes, tenir uns mínims aparells i tecnologia (ordinadors, Internet, etc.) que els permetin estar en contacte amb la societat moderna. En definitiva: material, l'oficina, els recursos humans, un pressupost... Només així, en l'àmbit local, poden desenvolupar accions que són generades globalment.

A més, només si tenen una mínima estructura poden mantenir relacions profitoses amb els mitjans de comunicació, amb els estaments del govern amb la societat civil, amb els propis atletes, clubs, federacions... En el passat hi ha hagut molts casos que cadascú anava a la seva i no servia per res. Els comitès olímpics nacionals han de tenir com a mínim una xarxa al voltant que els permeti incidir en aquesta societat d'una manera o altra. Tot i que parlem molt de l'autonomia del moviment olímpic –i és cert que

la volem i la defensem– també tenim clar que l'esport, els principis i els valors que defensem a través de l'esport, difícilment es poden desenvolupar si no hi ha una bona harmonia amb els governs. Fins on es pot arribar i com, cadascú ho ha de desenvolupar en el seu país, en el seu àmbit. També les relacions amb els mitjans de comunicació, les empreses patrocinadores, etc. Són molt diferents.

P.: Alguns cops, amb l'alumnat dels cursos que fem pervosaltres, entrobem que hi ha alumnes que diuen que al seu país no hi ha espònsors.

R.: Totalment, és cert. Però també pot passar que, simplement, el comitè olímpic no té ni idea de com atreure els espònsors. I, per això, són tan importants els programes de formació com són ara el MEMOS (Master Executif pour le Management des Organisations Sportives) o el MOSO (Management of Olympic Sport Organisations).¹

P.: Parlem ara sobre les diferents percepcions del temps que tant afecten a la gestió de les organitzacions com a aconseguir anar tots a l'hora i marcar uns ritmes determinats?

R.: És ben cert, que cada part del món té una percepció diferent del temps, completament diferent. Però això només ens porta problemes greus quan hi ha grans projectes comuns. Llavors sí que tothom ha d'anar a l'hora i això es veu ben clar en l'organització dels Jocs Olímpics. Aquests 205 comitès han de complir uns terminis iguals per tothom per fer quatre coses: inscriure's, els noms dels atletes, les proves, les reserves de les habitacions, pagar... són aspectes administratius que els fan directament els comitès olímpics amb els comitès d'organització. Els comitès d'organització, tenen una altra cultura i el CIO és al mig. Afortunadament d'aquests casos extrems que tothom ha d'anar al mateix ritme, no en tenim gaire massa. Quan més anem a

¹ Per a informació sobre aquests programes: http://www.olympic.org/uk/organisation/commissions/solidarity/index_uk.asp.

les realitats locals som nosaltres qui ens hem d'adaptar una mica i qui ha de tenir paciència o flexibilitat. Jo diria que s'ha de tenir paciència en alguns casos i flexibilitat en altres per comprendre que realment les coses funcionen diferent: el temps, el ritme, la cadència, tot. Però l'important és que arribarem, tard o d'hora però arribem. Aquí hi arribarem amb la meitat de temps i allà amb més però arribarem. Un exemple del que estic dient, que és molt divertit. La participació en una assemblea general del continent A. l'assemblea comença a l'hora que marca la convocatòria, hi ha 10 punts a l'ordre del dia que s'han enviat dos mesos abans i l'assemblea s'acaba a l'hora que està previst i s'arriba al final. En canvi, en el continent B, l'assemblea pot començar o no a l'hora que s'ha dit, pot ser que hi hagi dinar o no, però la gent ho accepta i són capaços de continuar discutint fins que calgui, però s'acaba havent discutit tot el que calia. I la gent és capaç de passar-se tota l'estona a la sala sense dinar i ja està. I van entrant i sortint i canviant. Tot això a l'assemblea del continent A seria una manca de respecte increïble. I, en canvi, en la del B pots entrar i sortir de la sala, es comença més tard perquè qui ve a inaugurar-la encara ha d'arribar i, quan vingui, ja començarem, etc.

P.: I al final el resultat és el mateix en els dos casos però el procediment és diferent.

R.: Jo he vist que les coses poden funcionar de les dues maneres. I llavors tu amb la teva mentalitat, en el meu cas europea, de la Catalunya profunda i casat amb una mitja alemanya com és la meva dona, doncs... jo que em considerava flexible doncs em vaig adonar que ho era molt menys del que em pensava i m'ha costat aprendre, eh? I ara penso que m'ho prenc força bé, penso que ho he arribat, no només a racionalitzar, sinó a assumir bé, convençut. Vull dir que ja no em fa falta racionalitzar cada vegada que m'enfronto amb una situació d'aquestes

i racionalitzar –no mira és que escolta és una cultura diferent has de tenir paciència, has de fer això...-. Ara ja no em fa falta pensar en tot això, ara ja és natural. I, això, penso que enriqueix molt, estic content d'aquest punt. M'he tornat molt menys impacient amb el temps.

Els valors de Solidaritat Olímpica

P.: En molts dels documents de Solidaritat Olímpica hi ha escrites unes paraules que sempre expliquen que són els valors que regeixen les vostres maneres de fer i de desenvolupar els programes: atenció i respecte, qualitat, integritat i flexibilitat. Com van sorgir aquests valors? Què signifiquen per a vosaltres?

R.: Els valors ho són tot. Són la nostra guia de comportament. Nosaltres, des de Solidaritat Olímpica i la direcció de relacions amb els comitès olímpics nacionals, som els responsables de treballar de forma molt directa amb aquests 205 comitès. Com equip que som vam decidir que dins del conjunt del COI havíem de buscar la nostra especificitat de cara a portar a terme la nostra missió, i varem decidir que de tots els valors del COI, que po-

dem veure a través de la carta olímpica, havíem de triar els que són bàsics per nosaltres, per poder treballar cada dia amb aquests 205 comitès.

Vam tenir la gran sort de comptar amb un expert que ha treballat diverses vegades amb nosaltres i que entén molt bé aquesta problemàtica i vam tancar-nos dos dies tot l'equip (en aquell moment érem quinze o setze persones). Primer vàrem seleccionar els valors que ens identificaven més i llavors algú va dir, mira aquests valors els hauríem de plasmar amb un objecte que ens ho recordi sempre. I així va sortir el cub que desseguida va agradar molt a tothom. I a més vam decidir que el valor material no era l'important sinó que l'important del cub venia donat per l'escassetat, que no n'hi havia d'haver molts i només en vàrem fer un per cada oficina de Solidaritat, sis en total.

Així, doncs, d'aquest cub, només n'existeix, legalment vull dir (no sé si algú ens ho ha copiat) una còpia a cada una de les nostres oficines: Un a Kuwait, un a Fiji, un a Mèxic, un a Roma, un a Nigèria i un al meu despatx. També n'hi ha un a l'oficina del president del COI. I m'agrada molt que sigui allà.

Pere Miró mostrant el cub en el qual es plasmen els valors de Solidaritat Olímpica. (Foto: Núria Puig)